

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО

ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

„ГЕОМОРФОЛОЖКИ КОМПЛЕКСИ В ПИРИН ПЛАНИНА“

НА ДОКТОРАНТ ДИМИТЪР КРЕНЧЕВ

Предоставеният дисертационен труд представлява цялостно и комплексно геоморфоложко проучване на Пирин планина. Фактът, че в тази планина най-ярко се преплитат няколко вида интереси, които в основата си са чисто икономически, определя актуалността на изследването. Пирин планина е един от емблематичните примери на мащабен сблъсък на природа от световна величина с много висока стойност и непрекъснато увеличаващ се социално-икономически натиск, изявяващ се във всичките му форми и разновидности. Тази колизия се осъществява в период на изключително бързи климатични промени. В този смисъл скоростта, териториалния обхват и не на последно място класификацията на геоморфоложките процеси екстраполирани напред във времето, неминуемо ще доведе до по-пълното разбиране на бъдещата социално-икономическа обстановка в тази част на България.

Обектът, целта и задачите на изследването са точно и ясно формулирани. Предиспонирана от актуалността на проблема, основната цел в разработката е конкретизирана в две под цели - Дефиниране и характеристика на съвременните геоморфоложки комплекси в Пирин и проследяване на тяхната динамика и бъдещо развитие.

Определено приносен момент в работата е глава Втора и най-вече частта „ключови участъци“. Подборът на ключовите участъци е съобразен с представителност, местоположение, достъпност и е съобразен с преследването на определена цел. Имам щастието не само да познавам някои от ключовите участъци, но и нееднократно да участвам във отчитането на различни измервания във връзка с мои климатични разработки. Убеден съм, че подборът на използваните участъци показва високото ниво на изследователска компетентност на докторанта и отразяват природното разнообразие на Пирин. Всичко това, на фона на солидния и разнообразен брой дейности извършени от докторанта, е сигурна предпоставка за представителни и значими резултати от изследването.

Дисертационния труд е умело и богато илюстриран, не само чрез старите конвенционални способи, но и чрез много добро ниво на владение на ГИС-софтуерни продукти.

Основна част от работата заема морфографската характеристика на изследвания район и факторите, които формират геоморфоложките процеси. В тази част на работата проличава разбирането на автора за прякото влияние на климатът и промените на многогодишния му ход върху екзогенните процеси и формирането на геоморфоложките процеси. Макар и в различна степен режимът на климатичните елементи оказва съществено влияние върху развитието и характера на почвената и растителна покривка, силата на изветрителните и флувиални процеси. Естествено, климатичните прояви се развиват върху специфични литолого-тектонски условия и скални комплекси, които заедно от своя страна, формират характерните за различните части на планината хидроложки условия.

При осветляване ролята на климатичната система за развитието на геоморфоложките комплекси докторанта е използвал данни за станции и пунктове с различна продължителност – от 40 години до 3 или 4 години. На пръв прочит това не е методически приемливо. В случая обаче достигаме до методическия избор, който за мен е безвъзвратно остарял – Трябва ли метеорологичната редица да бъде 20 или 30 години за да се приеме за климатична и достоверна? Разбира се, че трябва да се използват всички налични наблюдения, колкото и кратки да са те. Това са реални данни, които не могат да се пренебрегват и в условията на невероятно бързо променящи се климатични условия, те могат само да бъдат от полза и да предопределят по-ясното разбиране за развитието на геоморфоложките комплекси, без да се чака набирането на стандартните климатични редици от данни. Дългогодишната неадекватна политика на НИМХ, по отношение на метеорологичните и хидроложки станции ни дава основание да използваме целия наличен ресурс от данни. Пирин планина е изключително неосветена територия по отношение на климатични данни. Точно за това, използването на цялата налична метеорологична информация в настоящата работа е с определено приносен характер.

Работата се отличава с добър стил и език. Изводите, които са включени в „Заключение“ са стегнати точни и ясни и заедно с изброените приноси отразяват всички достойнства на дисертационния труд. Не подлежи на съмнение констатацията, че това е една отлична работа, определен принос в

изследването на геоморфоложките комплекси, но и в регионалното географско познание.

Предвид сполучливият анализ на изходните данни, актуалността и ясната практическа насоченост на темата и постигнатия определен успех при решаването на поставената цел, предлагам н почитаемото жури да оцени по достойнство предлагания дисертационен труд и да присъди на Димитър Кренчев образователната и научна степен „доктор“.

07.09.2016 г.

доц. д-р Георги Рачев

ГГФ Софийски Университет